

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ**

**Полтава
ПУЕТ
2022**

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 05 вересня 2022 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори:

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шмановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

А. В. Артеменко, к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;

В. Л. Іщенко, к. філол. н., доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, к. п. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. – Полтава : ПУЕТ,
3-41 2022. – 268 с.

ISBN 978-966-184-435-2

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Готельно-ресторанна справа; Економіка; Комп'ютерні науки; Міжнародні економічні відносини; Облік і оподаткування; Освітні педагогічні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-435-2

та не регулює їх належним чином. Нормативно-правові акти органів, що здійснюють державне регулювання ринків небанківських фінансових послуг, містять лише окремі елементи захисту прав споживачів в цьому напрямі, та на рівні закону не передбачає змін в царині захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг на засадах цифровізації.

Висновки. Виявлені тенденції фінансового сектору у розрізі його складових дає підстави для висновків, що банківський сектор знаходиться на стадії цифрового масштабування, а сектор небанківських фінансових установ, за виключенням окремих його учасників – тільки на початку цифровізації.

Список використаних джерел

1. What is Digital Transformation? Theagileelephant.com. website [Електронний ресурс]. URL: <http://www.theagileelephant.com/what-is-digital-transformation> (the date of application: 01.10.2022).
2. Трансформація бізнес-майдсету. (2018) [Електронний ресурс]. URL: <https://home.kpmg/content/dam/kpmg/ua/pdf/2018/09/kpmg-review-magazine-1-2018.pdf> (дата звернення: 02.10.2022).
3. Результати рейтингу «ТОП-20 digital-банків України»: коментар редакції Banker.ua [Електронний ресурс]. URL: <https://banker.ua/uk/top-20-digital-bankiv-komentar-redakcii/> (дата звернення: 02.10.2022).
4. Erkes O., Kalyta O., Gordiienko T. Banking digitalization during the COVID-19 pandemic / HERALD of Kyiv National University of Trade and Economics. Scientific journal 2021 № 6 (140) С. 133–146 [Електронний ресурс]. URL: <http://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/issue/view/10/34> (дата звернення: 02.10.2022).

УДК 005.336.4-027.63:336.226.1:658.1

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЙОГО АДАПТАЦІЯ ДО ВІТЧИЗНЯНИХ УМОВ

Колісник В. О., магістр спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування освітня програма «Фінанси і кредит»

Педченко Н. С., д. е. н., професор професор кафедри фінансів та банківської справи

Анотація. У статті розглянуто зарубіжний досвід оподаткування прибутку підприємств та розглянуті можливості його адаптації до вітчизняних умов.

Ключові слова: оподаткування, прибуток, підприємство, зарубіжний досвід, податкове навантаження.

Abstract. The article examines the foreign experience of corporate income taxation and examines the possibilities of its adaptation to domestic conditions.

Keywords: taxation, profit, enterprise, foreign experience, tax burden.

Постановка проблеми. У зарубіжних фінансових системах вихідним моментом і метою є визначення прибутку, що відображає ефективність використання вкладеного власником капіталу. Як економічна категорія, прибуток визначається як різниця між сукупною доходами та сукупними витратами підприємства. Перевищення валових сукупних доходів над сукупними витратами є можливим завдяки створенню додаткової цінності. Додаткова цінність – це збільшення вартості товару відносно витрат на його виробництво, як прирощування всього авансового капіталу [1].

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дослідженню зарубіжного досвіду оподаткування прибутку підприємств та розглянуті можливості його адаптації до вітчизняних умов розглядалися такими науковцями як Блонська В. І., Педченко Н. С., Цимбалюк І. О., Вишневська Н. В.

Формування мети. В статті поставлено за мету розкрити зарубіжний досвід оподаткування прибутку підприємств та розглянуті можливості його адаптації до вітчизняних умов.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загалом, значний вплив на формування і розподіл прибутку здійснює податкове навантаження [3, 2]. У більшості країн Західної Європи, США чинна податкова система більш жорстка, а ставки оподаткування вищі, ніж в Україні. Із таблиці 1 видно, що у 2021 р. рівень податкового навантаження в Україні становив 57,1 %. Тепер порівняємо цей показник з аналогічним показником країн з розвинутою ринковою економікою.

Таблиця 1 – Податкове навантаження у країнах з розвинутою ринковою економікою [5]

Країна	Податкове навантаження, %	В порівнянні з Україною, %
Данія	27,5	-29,6
Канада	28,8	-28,3

Продовж. табл. 1

Країна	Податкове навантаження, %	В порівнянні з Україною, %
Ісландія	31,8	-25,3
Великобританія	37,3	19,8
Фінляндія	39	-18,1
Норвегія	41,6	-15,5
Польща	43,6	-13,5
Греція	46,4	-10,7
США	46,7	-10,4
Германія	46,7	-10,4
Швеція	52,8	-4,3
Австрія	53,1	-4,0
Україна	57,1	×
Бельгія	57,3	0,2
Франція	65,7	8,6
Італія	68,5	11,4

Як свідчать дані табл. 1, найвища питома вага податків у ВВП у таких країнах, як Італія, Франція, Бельгія. У них склалася достатньо раціональна й ефективна система розподілу і використання зібраних коштів на соціальні цілі. Найменший рівень податкового навантаження характерний для Данії. Тут це зумовлено використанням податкової політики як засобу створення сприятливих умов для діяльності промислових компаній.

Порівнюючи показник податкового навантаження України з іншими країнами з розвинутою ринковою економікою, можемо побачити, що даний показник у нашій державі є високим. Варто також згадати про вплив пільг на розподіл податкового навантаження. Для платників податків, які не мають пільг і виконують свої платіжні зобов'язання, податковий тиск є удвічі більшим. Через це податкові зобов'язання нерівномірно розподіляються між галузями економіки і підприємствами [3, 2]. Тому, певною мірою, проблема нерівномірного розподілу податкового навантаження в Україні є значно гострішою, ніж проблема його загального рівня. Як бачимо з даних табл. 2, ставки податку у країнах з розвинутою ринковою економікою дуже різноманітні. Це залежить від специфіки та орієнтації податкової політики у

цих країнах. В Україні головними прямими податками є податок на прибуток підприємств. У нашій державі основна частка податкового навантаження лягає на підприємства. Податкова конкуренція є одним із напрямків реформування податків на доходи в постсоціалістичних країнах – нових членах ЄС. Вона спрямована на створення найсприятливіших умов для залучення прямих іноземних інвестицій. Наслідком цієї конкуренції стало зниження ставок податку на прибуток в Польщі з 34 % до 19 %, в Латвії – з 25 % до 15 %, в Литві – з 29 % до 15 %.

Таблиця 2 – Ставки податку на прибуток підприємств у країнах світу в 2021 р., % [4]

Країна	Податок на доходи фізичних осіб	Податок на прибуток	Податок на додану вартість
Франція	прогресивна (5-ти ступенева), від 14 % (для окремих виплат від нуля) до 45 %, депозити і дивіденди – 12,8 %	31 %, МСП – 15 %	20 %, пільгові – 5,5 % (в тому числі ліки і медзасоби)
Німеччина	прогресивна (5-ти ступенева) від 14 % (для окремих виплат від нуля) до 45 %, депозити і дивіденди – 25 %	29,89 %	19 %, пільгові – 7 % (в тому числі ліки і медзасоби)
Іспанія	прогресивна (5-ти ступенева) від 9,5 % до 22,5 %, депозити і дивіденди – 19 %	25 %	21 %, пільгові – 10 % (в тому числі ліки і медзасоби)
Угорщина	15 %, депозити і дивіденди – 15 %	9 %	27 %, пільгові – 5 % (в тому числі ліки і медзасоби)
Польща	прогресивна (2-х ступенева) 18 % та 32 %, депозити і дивіденди – 19 %	19 %, МСП – 15 %	23 %, пільгові 8 % (в тому числі ліки і медзасоби)
Румунія	10 %, депозити – 10 %, дивіденди – 5 %	16 %	19 %, пільгові – 9 % (в тому числі ліки і медзасоби)

Країна	Податок на доходи фізичних осіб	Податок на прибуток	Податок на додану вартість
Словаччина	прогресивна (2-х ступенева) – 19 % та 25 %, депозити – 19 %, дивіденди – 7 %	21 %	20 %, пільгові – 7 % (в тому числі ліки і медзасоби)
Україна	18 %, депозити – 18 %, дивіденди – 9 %	18 %	20 %, пільгові – 7 % (в тому числі ліки і медзасоби)

Порядок обрахунку (розрахунку оподаткованого прибутку) однаковий (із загальної суми валового доходу підприємства віднімаються валові витрати). Але при розрахунку прибутку до оподаткування та при визначенні валових витрат проводяться стимулюючі заходи. Діють також пільги при проведенні прискореної амортизації, інноваційних заходів, науково-дослідних робіт. Особлива знижка діє в тих випадках, коли підприємство застосовує різні альтернативні види сировини та електроенергії, надається пільговий кредит, коли компанії застосовують обладнання, яке працює на сонячній енергії або на енергії вітру. Особливості в оподаткуванні прибутку мають місце і в Німеччині. Так, тут встановлена ставка податку на прибуток, у розмірі 29,89 %. Широко застосовується прискорена амортизація, яка дає змогу в перший рік використання обладнання переносити його вартість до 50 % на готову продукцію, а в перші три роки – до 80 %.

У Франції існує податок на чистий прибуток, при цьому прибуток визначається з урахуванням усіх його операцій. Він розраховується як різниця між доходами підприємства та витратами, пов'язаними з виробничою діяльністю. Основна ставка оподаткування – 31 %. Коли підприємство має у звітному році збитки, то їх можна відраховувати з чистого прибутку наступних років, а в деяких випадках – з чистого прибутку попередніх років. Основою для розрахунку прибутку є його річний розмір.

Висновки. Запропоновані закордонні кращі практики свідчать, що податок на прибуток можна використати може бути стимулятором або дестимулятором як підвищення інвестиційної привабливості підприємства так і результативності його еконо-

мічного розвитку або соціальної захищеності працівників. Фіскальна функція податку на прибуток залишається значною, однак актуальними є такі функції вказаного податку як регуляторна й стимуляційна. Тому актуальним на сьогодні залишається є не лише номінальне зменшення податкового навантаження, а й оптимізація системи оподаткування та використання кращих практик світового досвіду.

Список використаних джерел

1. Блонська В. І. Ефективне управління прибутком підприємства – основа розвитку його стратегічного потенціалу / В. І. Блонська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2018. – Вип. 21.17. – С. 160–165.
2. Педченко Н. С. Напрями податкової політики України відповідно до євроінтеграційних процесів [Електронний ресурс] / Н. С. Педченко, Л. А. Лугівська. URL: http://www.rusnauka.com/21_DSN_2012/Economics/3_114838.doc.htm.
3. Педченко Н. С. Порівняльний аналіз податкових систем як засіб їх удосконалення / Н. С. Педченко // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ : ДНУ. – 2007. – Вип. 232. – Т. 4. – С. 1062–1068.
4. Податки в Україні та в країнах ЄС: де платять більше? [Електронний ресурс]. URL: <https://cost.ua/714-podatky-v-ukrayini-vs-krayiny-eu-deplatyat-bilshe/>.
5. Податкове навантаження, як критерій ефективності ведення податкової політики [Електронний ресурс]. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/832/1/tax.pdf>.

УДК 336:658.15:33.053

ОЦІНКА СТАНУ ФІНАНСОВОЇ РІВНОВАГИ ПІДПРИЄМСТВА

Курмишева А. Є., магістр спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування освітня програма «Фінанси і кредит»
Гудзь Т. П., д. е. н., професор, професор кафедри фінансів та банківської справи

Анотація. Визначено фазу та стадію фінансової рівноваги підприємства харчової промисловості, що дозволило поглибити результати аналізу сильних та слабких сторін його діяльності.